

پالنه ره نادياره گه ي سهرداني سووداني بو هه ولير؛ نادلنيابي له 2025

13-11-2024

نووسه ره كان

زريان روژه لاتي

گورته : بهرده وامي شنه په كاني غه ززه و لوبنان، ههروه ها بازنه ي هيرش و په رچه كرداري ئيران و ئيسرائيل له دژي يه ك، ترسيكي لاي به غدا دروست كردوو، نه كا ئه و دوخه عيراقيش په لكيشي شهر و ناسه قامگيرييه كي گه و ره بكات. ئه مه ش جگه له وه ي له سالي 2025 دا تره مپيش ده سته كار ده بيت. ئه گه ره له سهرده مي بايدندا، به غدا تو زيكيش پشتراست بوو بيت له وه ي كيشه ي گه و ره ي بو دروست نابيت، ئه مجاره ناچاره دوو جار بير بكاته وه له وه ي چون له گه ل ئه م پرسانه دا مامه له ده كات.

بەغدا و ئەنبار بکاتەو، ئەوەندەش بېرێکی لای ھەرێمی کوردستان بێت. بۆ ئەوەش لەرووی سیاسییەو پێویستی بەوھە پەيوەندییەکی باشتري لەگەڵ ھەولێر ھەبێت و تورکیاش رازی بێت، چونکە تورکیا ئۆپەراسیۆنی بەردەوامی ھەبێت و ئەگەری دووبارەبوونەوھە رووداوی خستەخوارەوھە درۆتە تورکییەکە کەرکووک، دەتوانێت گرژی لەنیوان ھەردوولا دروست بکات، کە عێراق لەم کاتاندا ئەوھە ناوێت. عێراق بۆ دانانی سیستمی رادار یان بەرگری مووشەکی، یاخود ھەر جۆرە ئامادەکارییەکی سەربازی دیکە لە ھەرێمی کوردستان، پێویستی بە مۆلت وەرگرتن لە تورکیا نییە، بەلام بە ئەگەری زۆر پێویستی بە گفتوگۆ لەگەڵی ھەبێت؛ بەلام مەرجی سەرەکی ھەر جۆرە ھەنگاویکی وەھا ئەوھە، لانیكەم بەشێک لە کێشەکانی لەگەڵ ھەرێمی کوردستان چارەسەر بکات و حکومەتی نوێش زووتر پێک بێت، بۆئەوھە بتوانێت ھاوتاهەنگییەکی بەھێزی لەگەڵ ھەولێر ھەبێت.

لێرەو، تەماشاکردنی سەردانەکە سەودانی بۆ تورکیا، پاشان بپارەکانی ئەنجوومەنی وەزیران لەبارە نەوت و کێشەکانی دیکە لەگەڵ ھەرێمی کوردستان و سەردانەکە ئەعرجی بۆ ھەرێمی کوردستان و دواتریش بۆ ئێران لە یەک تابلۆدا، دیمەنێکی روونترمان بۆ دەردەخات.

رێک دواي ھێرشەکە ئیسرائیل، قاسم ئەعرجی راویژکاری ئاسایشی نیشتمانی ھاتە ھەولێر. بەو پێیە ھۆکاری سەردانەکە وەکو راسپاردە فەرماندە ھێزە چەکدارەکان [باس کرابوو](#)، دەشێت بابەتیکی سەربازی گرنگ لە ئەجینداکەیدا بووبێت. ئێرانییەکانیش لە دواين دیداریان لەگەڵ وەفدی ئەمنی عێراق کە بە سەرۆکایەتی ئەعرجی سەردانی تارانیا کردبوو، سوپاسی بەغدا و ھەولێریان کردوو بۆ جێبەجێ کردنی رێککەوتننامە ئەمنی ئێوانیا. کەواتە پیناچیت مزارێکی پەيوست بەوھە لە ریزی سەرەوھە باسەکان بووبێت. بە ئەگەری زۆر، بابەتیکی سەردانەکە پەيوەندی بە ھەولێر عێراق بۆ رێگرتن لە بەکارھێنانی ئاسمانی ولاتەکەپەوھە لەلایەن ئیسرائیل و ئێرانەوھە ھەبێت. ئەمەش سەرنجمان بۆ سەر بەک مزار رادەکێشیت؛ دانانی سیستمی رادار یان تەنانتە سیستمی بەرگری مووشەکی. باشتري شوینیش بۆ ئەوھە لە ھەرێمی کوردستان، لەوانەپە بنکە سەربازی ھەریر بێت، کە لە سەرەتاکانی ئەم سالیوھە لەلایەن ئەمریکییەکانەوھە چۆل کراو، نەک وەکو ئەوھە کە ھەندیک لە میدیا نیودەولتییەکان گوتووین، گواپە بە تازەپە چۆل کرابێت!

پێشتر لە ھەلسەنگاندنێکدا لەدواي ھەلبژاردنەکە ھەرێمی کوردستان، باسی ئەوھم کردبوو کە پرسی پێکھێنانی حکومەت ئالۆزە و کاتی زۆری دەوێت، بەلام دۆخی جیۆپۆلەتیکی ناوچەکە و خواستی عێراق بۆ تێپەرکردنی مەترسییەکانی داھاتوو لەسەر خۆی، وادەکات کە زووتر لە جارن پیکبێت. دەکرێت لیستیکی درێژ ئامادە بکریت بۆ بەرنامە سەردانەکە سەودانی بۆ ھەرێمی کوردستان، بەلام دواچار نادانییە لە دۆخی ئەمنی و سیاسی لە 2025 ھۆکاریکی سەرەکی دانانی بەرنامەکانە!